

Gäller för: NU-sjukvården

Innehållsansvar: Lisa Starlander, (lisne3), Verksamhetsutvecklare

Granskad av: Jessica Alborg, (jesal9), Arbetsterapeut

Godkänd av: Maria Andersson, (maran126), Chefsjuksköterska

Giltig från: 2025-09-17

Giltig till: 2027-09-17

Höga brukarvikter, hjälpmedel och arbetssätt

Revidering i denna version

Revidering under rubrik: Viktnivåer inom somatisk vård. Tillagt stycke vad som gäller för patienter som väger över 250 kg

Bakgrund

Vårdpersonal stöter allt oftare på tunga patienter i vården.

Omhändertagandet av tunga patienter medför en rad specifika utmaningar när det gäller att flytta, behandla och ta hand om patienterna med värdighet, respekt och komfort. De tunga patienternas fysiska tillstånd och begränsningar kan begränsa deras funktionsförmåga och leda till problem när de utför vardagsaktiviteter som skötsel av personlig hygien, mobilisering och omplacering.

Sammanfattning/syfte

Tydliggöra ansvarsfördelning gällande hantering och hur hjälpmedel till höga brukarvikter hanteras. NU-sjukvården har fastställt olika viktnivåer för att kunna göra rätt val av hjälpmedel, sängar och madrasser.

Utlåning av hjälpmedel för höga brukarvikter i NU-sjukvården

Hjälpmedelsförråden för höga brukarvikter tillhandahåller hjälpmedel för patienter med vikt från 120 kg. Hjälpmedel för höga brukarvikter är att betrakta som sällanhjälpmedel och finns för utlåning i särskilda förråd på Uddevalla sjukhus, NÄL och Brinkåsen. Hjälpmedlen ska komplettera avdelningarnas grundutrustning och lånas av vårdavdelningar vid behov för att säkerställa god patientsäkerhet och jämlik vård samt en ergonomisk arbetsmiljö för omvårdnadspersonal.

- Hjälpmedel från förrådet får inte tas med hem, inte ens på permission. Har patienten behov av hjälpmedel i hemmet ska arbetsterapeut alternativt fysioterapeut kontaktas och personligt hjälpmedel förskrivs till patienten.
- Hjälpmedlet ska återlämnas till förrådet väl rengjort.
- Lämna hjälpmedlet i det skick som du önskar få det.
- Bruksanvisning medföljer varje hjälpmedel. Den personal som hämtar hjälpmedlet ansvarar för att instruera övrig vårdpersonal.
- Den avdelning som lånar hjälpmedlet är ansvarig för hjälpmedlet oavsett om det byter avdelning. Du kan dock flytta lånet i Medusa till den nya avdelningen.
- Uppstår fel på hjälpmedlet lämnas detta för reparation i enlighet med rutinen gällande trasiga hjälpmedel och sängar: [Reparation av hjälpmedel i NU-sjukvården](#)

Utlåning och återlämning

Rutin gällande utlåning och återlämning av hjälpmedel skiljer sig åt mellan de olika förråden.

Uddevalla sjukhus:

- Mellan 07.30-15.30 kontakta Marina Engelbrektsson på nr: 010-435 54 40. Marina kan vara behjälplig med att både lämna ut och hämta hjälpmedel/sängar.
- Kväll och helg: kontakta Securitas på nr: 010 -435 66 74. Securitas lämnar endast ut hjälpmedel men hämtar inte.

NÄL:

Personal hämtar och lämnar själva i förrådet, följ skyltning. Kortläsare finns på dörrhandtaget. Utlåningen sker via Medusa. Användarnamn ”hjälpmedel-NÄL”, inget lösenord behövs. Du kan även reservera hjälpmedel i systemet och ”flytta lånet” till en annan avdelning om patienten byter avdelning och behöver ha med sig lånehjälpmedlet till den nya avdelningen. Det exakta förfarandet i Medusa framgår i lathunden som finns på hemsidan [”hjälpmedel, sängar och madrasser”](#)

Vid återlämning av lyftselar. Lägg i tvättpåse och lämnas på anvisad plats i förrådet. **Skickas inte till tvätteriet!**

Brinkåsen

Vid behov av hjälpmedel från hjälpmedelsförråd Brinkåsen: Kontakta någon av Brinkåsens arbetsterapeuter.

Viktnivåer sängar och madrasser inom somatisk vård

- Patient som väger upp till 150 kg ligger i standard elektrisk säng och den förnärvarande upphandlade madrassen: Evac Pro II. Madrassen är 85 cm bred.
- Patient som väger mellan 150 kg - 210 kg, ska ligga i standard elektrisk säng och aktiv/luftmadrass. Säng och madrass beställs via Columna på NÄL eller via vaktmästeriet US. Madrassen är 85 cm bred.
- Patient som väger över 210 kg - 250 kg ska ha säng och madrass från förrådet för höga brukarvikter. Madrassen är 90 cm bred.
- Patienter med en vikt över 250 kg, eller har en kropps-konstitution där sängarna i förrådet för höga brukarvikter inte är lämpliga, vårdas patienten på MAVÅ där man utrustat vårdrum 2 med takmonterad lyft som klarar upp till 350 kg. En överenskommelse om lån av säng har gjorts med IVA där det finns en IVA- säng med tillhörande madrass som klarar patientvikt upp till 450 kg. Förflyttning till andra vårdavdelningar kommer inte vara möjligt utan interna konsulter får anlitas för vård på MAVÅ.

Viktnivåer sängar och madrasser inom psykiatrisk vård

Akutmottagning vuxenpsykiatri och avdelning 57, 64, 67, 95 och 96

- De manuella sängarna som finns på avdelningarna klarar en patientvikt på cirka 135kg.
- Patient som väger mellan 135 kg - 210 kg, ska ligga i en elektrisk säng med aktiv/luftmadrass som beställs via Columna på NÄL.
- Patient som väger över 210 kg - 250 kg ska ha elektrisk säng och madrass från förrådet för höga brukarvikter. Madrassen är 90 cm bred.

Avdelningarna 91, 92, 93 och 94 har träängar

- De träängar som finns på avdelningarna finns i måtten 90 cm*200 cm och ett antal 90 cm*210 cm. Träsängarna klarar patientvikt på cirka 200 kg. Standardmadrasserna till dessa sängar klarar patientvikt upp till 150 kg.
- Patienter som väger mellan 150kg - 180 kg ska ha madrass för höga brukarvikter. Dessa madrasser finns i Brinkåsens hjälpmedelsförråd. Madrassen heter Magma plus och klarar patientvikt upp till 180 kg.
- Patienter som väger mellan 180kg -250 kg ska ligga i elektrisk sjukhussäng och aktiv luftmadrass från Brinkåsens hjälpmedelsförråd. Denna madrass klarar patientvikt upp till 250kg.

Innan de elektriska sängarna används inom psykiatrin ska de i varje enskilt fall föregås av en riskbedömning då de elektriska sjukhussängarna och madrasserna inte är psykiatryanpassade. Om riskbedömningen visar att patientrisken är för stor behöver åtgärder vidtas, exempelvis extra tillsyn till dess att en psykiatrisäng och madrass anpassade för dessa vikter kan hyras.

Ansvarsfördelning

NU-sjukvårdens hjälpmedelsamordnare har det övergripande ansvaret för förråden och tillser att det utrustas med rätt hjälpmedel samt informerar vid behov vårdavdelningarna. Vårdenhetschefen på den avdelning som lånat hjälpmedlet har det yttersta ansvaret för att hjälpmedlet handhas på ett korrekt sätt samt att rutinerna är kända och efterföljs.

Förkommet hjälpmedel

Om ett hjälpmedel förkommer i samband med patientens vistelse på avdelningen alternativt går sönder, är det den avdelning /enhet som lånat hjälpmedlet som bekostar nytt hjälpmedel.

Vid behov av nyanskaffning eller behov av flytt av hjälpmedel mellan sjukhusen kontaktas NU-sjukvårdens hjälpmedelssamordnare.

Intranätet

På intranätet finns en sida där vi har samlat information: [Hjälpmedel, sängar och madrasser](#)

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: NU-sjukvården

Innehållsansvar: Lisa Starlander, (lisne3),
Verksamhetsutvecklare

Granskad av: Jessica Alborg, (jesal9), Arbetsterapeut

Godkänd av: Maria Andersson, (maran126), Chefsjuksköterska

Dokument-ID: NU10092-2087047004-51

Version: 6.0

Giltig från: 2025-09-17

Giltig till: 2027-09-17